

Kamu Görevlileri Etik Kurulu ve İlgili Mevzuat

MERKEZBA

Ne konuşacağız bunca zaman?

- Küresel bakış
- Türkiyenin "küre"deki görünümü
- Etik Kanun ve Yönetmeliği
  - Kurul
  - İlkeler
  - İnceleme
- Önemli bazı etik ilkeler
- Diğer ilgili mevzuat
- Uluslararası boyut
- Sorular ve -varsa- cevapları

Akla gıda sorular - 1

- * "Memur"
"Kamu görevlisi"
"Kamu hizmetçisi"
- * Vatandaşa arz mı edilir rica mı?

Akla gıda sorular - 2

“ETİK” mi?

“AHLAK” mi?

Akla gıda sorular - 3

“Bizde yolsuzluk/etik dışı davranış yoktur/olmaz/olamaz imkansız, olsa da azıdır”
mi?

Akla gıda sorular - 2

Toplum olarak yolsuzluğa
hala
karşı mıyız?

Genel vaziyet ve yaklaşımımız

- Doğunun, batının, kuzeyin veya güneyin değil dünyanın derdi
- Yerel renklere boyansa da özde global bir sorun (Enron, Japon ve İtalyan örneklerinde olduğu gibi...)
- Ama genel bir bakışla baktığımızda...

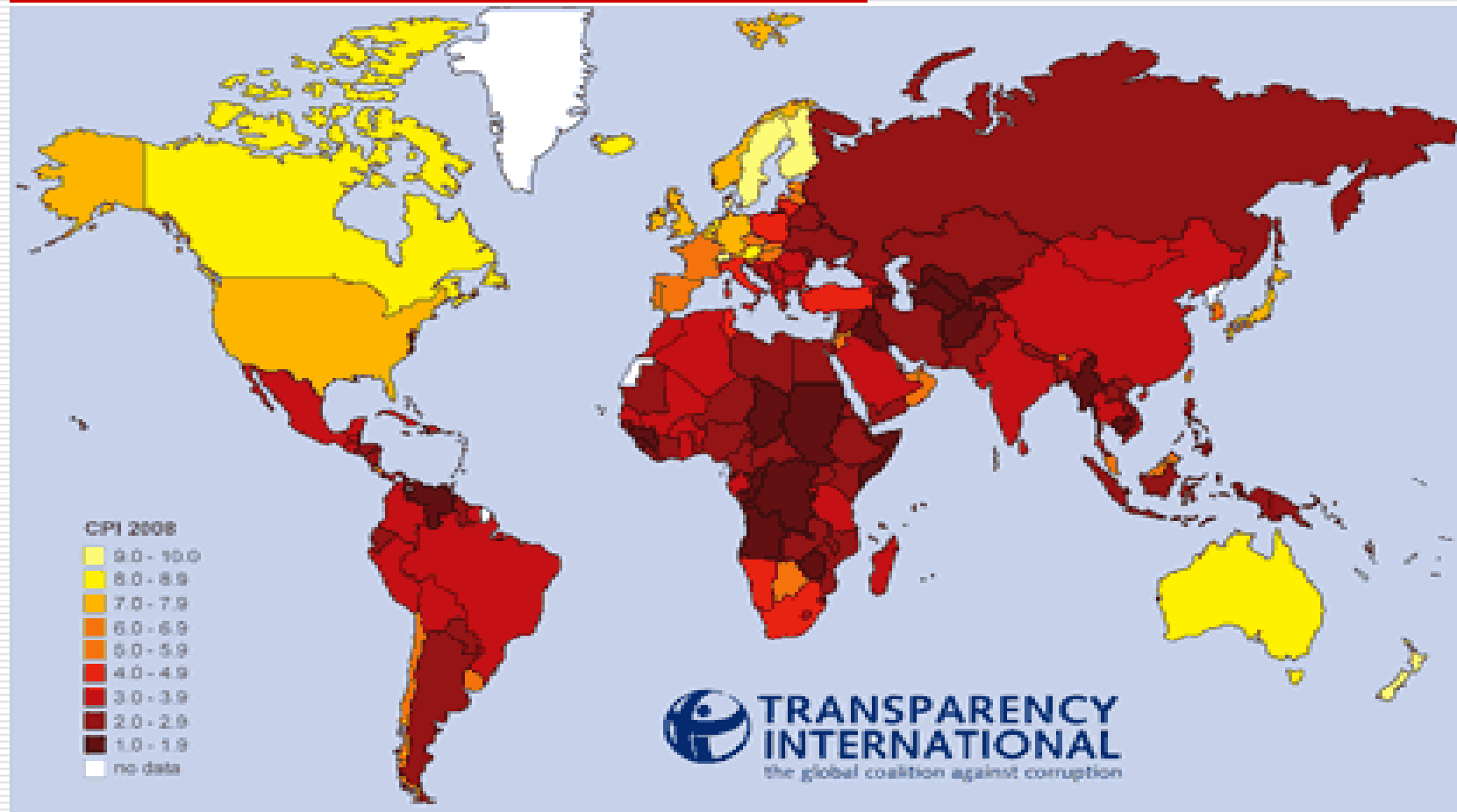

2008 CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX

- ❑ **Düşük gelir düzeyindeki ülkelerde yerleşik hale gelen yüksek yozlaşma “sürekli bir insani felakete dönüşmektedir.**
- ❑ **Sürekli şirket skandallarının da gösterdiği gibi, zengin ülkeler de eski kötü alışkanlıklarına geri dönmektedir.**

Corruption Perceptions - 2006

Türkiye bu haritanın neresinde?

CPI 1995	4.1
CPI 2002	3.2
CPI 2007	4.1
CPI 2008	4.6

Doğru yönde ilerlemeler var ama hızlanmak gerekiyor.

Peki sorun alanları neler?

Yolsuzluk algısı düzeyleri - Türkiye

<u>Sector</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Veri idaresi	4.2	4.2
Özel sektör /İş hayatı	4.1	4.0
Gümrükler	4.1	4.1
Sağlık Hizmetleri	4.1	4.1
Mahalli idareler	4.1	4.0
Siyasi Partiler	4.0	4.1
Kolluk	4.0	4.0
Yargı	3.9	4.0
Eğitim	3.9	4.0
Yasama	3.8	3.9
Media	3.8	3.8
Lisans ve izin hizmetleri	3.8	3.7
Sivil Toplum Kuruluşları	3.5	3.6
Din Hizmetleri	3.3	3.4
Silahlı kuvvetler	3.1	3.3

* (1) Yolsuzluk yok, (5) İleri düzeyde yolsuzluk var)

(Transparency International 2004 and 2005 Global Yolsuzluk Raporları)

Sebeplerden bazıları...

- Cezasızlık kültürü
- Dış denetim eksikliği
- Yetersiz kurumsallaşma
- Yeterli uzmanlık ve bilgi birikiminin olmayışı
- Siyasetin finansmanı
- Devlet gücünün ekonomideki belirleyiciliği

Haritadaki Türkiyenin rengini iyileştirmek için neler yapılıyor?

- Yasal düzenlemeler (Anayasa, Uluslararası kuruluşlar ve anlaşmalar, Ceza kanunu, Etik düzenlemeler)
- Kurumsallaşma (Kollukta Organize suçlar ve kaçakçılıkla mücadele birimleri kuruldu, MASAK – Mali Suçları Araştırma Kurulu, Kamu İhale Kurumu, İç denetçilik sistemi, Kamu Görevlileri Etik Kurulu v.b.)
- Eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları
- Hükümetin **Y**olsuzluk, **Y**oksulluk ve **Y**asaklarla mücadele politikası
- Kamuda saydamlığın artırılması ve iyi yönetimin geliştirilmesi eylem planı

Akla gıda sorular - 5

Neden
bir Etik Kurul kurduk
sizce?

IMF ye 8 yeni söz

17 Nisan 2002 <http://www.radikal.com.tr>

- 4- Kamu sektörü reform planının hayata geçirilmesini sağlamak amacıyla oluşturulacak Bakanlar Düzeyinde Yönlendirme Grubu'nun yanı sıra, bu Yönlendirme Grubu'na şeffaflığı ve iyi yönetişimi artırma eylem planını hayata geçirme konusunda destek sağlayacak bir alt komite, 2002 yılı Nisan ayı sonuna kadar oluşturulacaktır.

- 5- Memurların ve kamu idarecilerinin görevlerini ifa ederken uyacakları etik görev ve uygulama esaslarına ilişkin kanun 2002 yılı sonuna kadar çıkarılacaktır.

4176 s. KG Etik K. Kanunu Genel Gerekçesinden...

Öte yandan, “4. Gözden Geçirmeye İlişkin 5 Nisan 2003 Tarihli Niyet Mektubu”nda; bazı yapısal taahhütlerin zaman darlığı nedeniyle yerine getirilemediği, bunlar arasında kamu yöneticileri ve memurlar için etik kuralları belirleyen kanunun Meclis’ten geçirilmesinin de bulunduğu yer almıştır. Bakanlar Kurulu’nun 23/6/2003 tarihli ve 2003/5930 sayılı Kararıyla kabul edilen Ulusal Programın, kamuda yönetişimin güçlendirilmesi başlığı altında da; kamu yönetiminde saydamlığın artırılması ve yolsuzlukla mücadele kapsamında yapılan çalışmalardan birisinin de kamu görevlilerinin uyacakları mesleki ve etik ilke ve kuralları belirleyen bir düzenlemenin yapılması olduğu belirtilerek, hazırlanan taslağın 2003 yılı içinde yasalaşmasının beklendiği ifade edilmiştir.

Kanun ve Yönetmelik

- 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun (Kanun)
R.G. 8 Haziran 2004
- Kurul Başkan ve üyelerinin atanması
R.G. 9 Eylül 2004
- Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik)
R.G. 13 Nisan 2005

Kapsam

- Bütün Kamu kurum ve kuruluşlarını kapsar.
- İstisnalar:
  - 1- Cumhurbaşkanı
  - 2- TBMM *üyeleri*
  - 3- Bakanlar Kurulu *üyeleri*
  - 4- TSK *mensupları*
  - 5- Yargı *mensupları*
  - 6- *Üniversiteler*

Kurulun üye yapısı

Başkan ve üyeler Bakanlar Kurulu kararıyla atanıyor.

- Eski Bakanlardan **1**
  - Eski İl belediye başkanlarından **1**
  - Yargıtay, Danıştay, Sayıştay emekli üyelerinden **3**
  - Eski Müsteşar, Büyükelçi, Vali ve Üst Kurul Başkanlarından **3**
  - Eski Rektör ve Dekanlardan **2**
  - Meslek kuruluşlarının eski tepe yöneticilerinden **1**
- Toplam **11** üye

Akla gıda sorular - 6

Son iki sayfayı
(üyeler ve istisnalar)
birlikte değerlendirdiğinizde
ne düşünürsünüz?

Kurul üyeleri;

- Kurul üyeleri 4 yıllığına seçilir
- Tekrar seçilebilirler
- Kural olarak görevden alınamazlar
- Boşalan bir üyeliğe seçilen üye kalan süreyi tamamlar
- Arka arkaya 3 veya bir yılda 10 toplantıya katılmamaları halinde istifa etmiş sayılırlar
- Toplantı başına memur maaş katsayısının 3000 gösterge rakamı ile çarpımı miktarında huzur hakkı alırlar (148 YTL civarında)

Kurulun Görevleri:

1- Yönetmelik

2- İnceleme ve araştırma

3- Etik kültür

Yönetmelik

- Etik davranış ilkeleri
- Etik davranış ilkelerinin uygulanması ve etik kültürün yerleştirilmesi
- Başvuru ve Re'sen inceleme usul ve esasları
hususlarını düzenliyor.

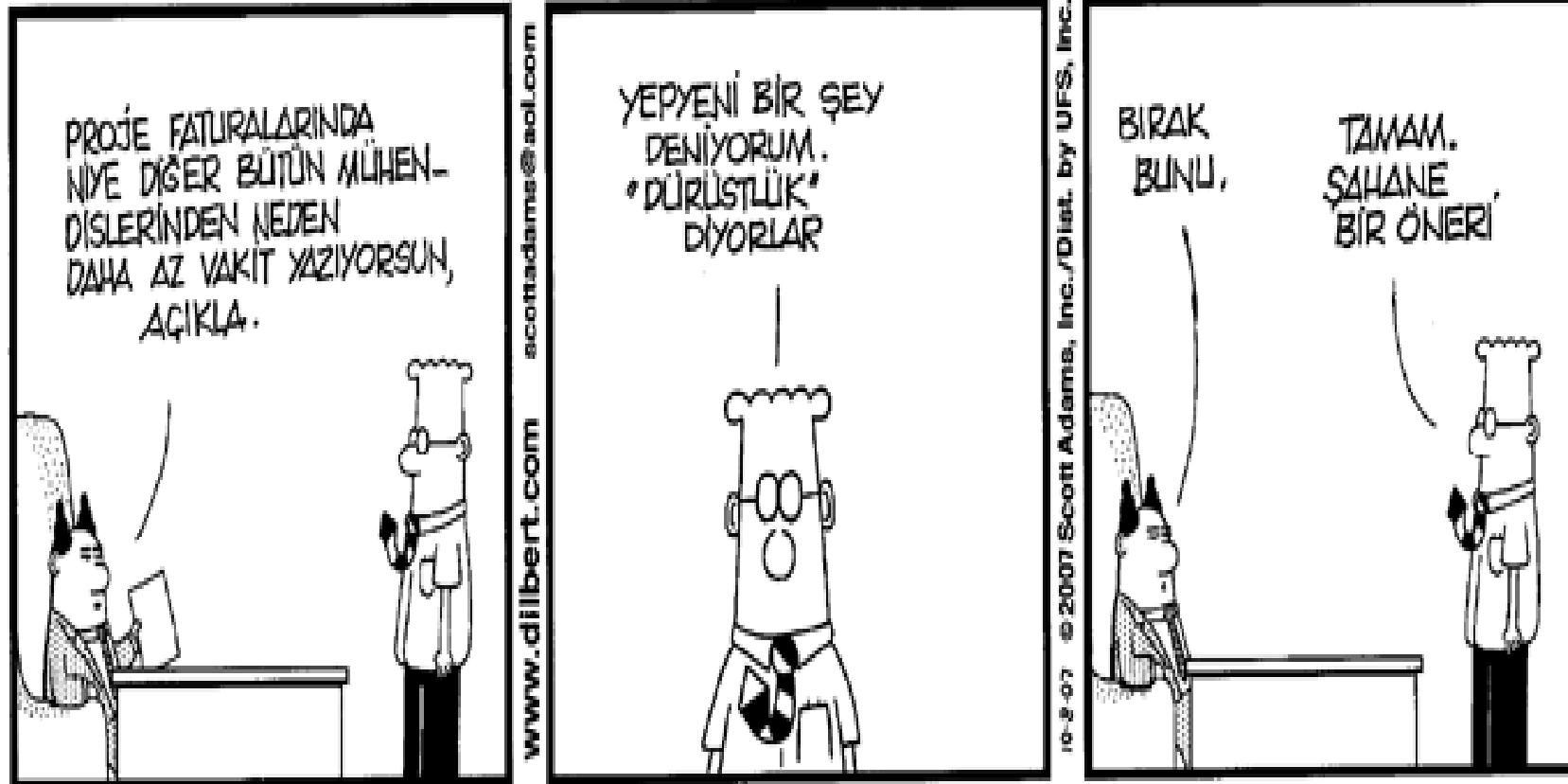

Etik Davranış İlkeleri

- 1- Görevin yerine getirilmesinde kamu hizmeti bilinci
- 2- Halka hizmet bilinci
- 3- Hizmet standartlarına uyma
- 4- Amaç ve misyona bağlılık
- 5- Dürüstlük ve tarafsızlık

Dürüstlük demişken - Dilbert

Etik Davranış İlkeleri

- 6- Saygınlık ve güven
- 7- Nezaket ve saygı
- 8- Yetkili makamlara bildirim
- 9- Çıkar çatışmasından kaçınma
- 10- Görev ve yetkilerin menfaat sağlamak amacıyla kullanılmaması
- 11- Hediye alma ve menfaat sağlama yasağı

SOCKS

PAUL WOLFOWITZ
@ SELİMİYE CAMİİ - EDİRNE

GIRLFRIENDS

AND ETHICS

WHAT IS THE CONNECTION?

Etik Davranış İlkeleri

- 12- Kamu malları ve kaynaklarının kullanımı
- 13- Savurganlıktan kaçınma
- 14- Bağlayıcı açıklamalar ve gerçektışı beyan (yasağı)
- 15- Bilgi verme, saydamlık ve katılımcılık
- 16- Yöneticilerin hesap verme sorumluluğu
- 17- Eski kamu görevlileri ile ilişkiler (?)
- 18- Mal bildiriminde bulunma

Akla gıda sorular - 7

“Eski kamu görevlisi”

artık

“kamu görevlisi”

olmadığına göre

kapsam açısından nerededir?

-İçinde mi? Dışında mı? “Edge” ında mı?

2531 s. Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında Kanun

---

Kamu görevlerinden ayrılanlar;

- Ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde buldukları kuruluşlara
- *karşı*
- *ayrıldıkları tarihten başlayarak 3 yıl süreyle*
- *doğrudan doğruya veya dolaylı olarak*
- *görev ve iş alamazlar, taahhüde giremezler, komisyonculuk ve temsilcilik yapamazlar.*
(2 yıla kadar hapis ve ağır para cezası)

Etik komisyonları

- Kurum ve kuruluşlarda kurulan en az 3 kişilik etik komisyonları
- Etik kültürü geliştirme,
  - Etik sorunlarla ilgili personele rehberlik
  - Etik uygulamaları değerlendirme
  - Kurulla işbirliği içinde çalışma görevlerini yerine getirirler.

Çıkar Çatışmasından Kaçınma

- Kişisel Sorumluluk
- "Yakın" kavramı
- Potansiyel ya da gerçek çıkar çatışması
- Dikkatli davranmak+kaçınmak
- Zamanında bildirim
- Uzak durmak

İnceleme ve araştırma

- Başvuru inceleme
- Re'sen inceleme
- 3 aylık bağlayıcı süre
- Bilgi ve belgeleri verme zorunluluğu
- Mal bildirimlerini inceleme yetkisi

□ Teşekkürler...

www.etikkurul.gov.tr